

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Uredbe o sevalnih dejavnostih obsega:

- Uredbo o sevalnih dejavnostih (Uradni list RS, št. 19/18 z dne 23. 3. 2018),
- Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o sevalnih dejavnostih (Uradni list RS, št. 6 /24 z dne 26. 1. 2024).

UREDBA

O SEVALNIH DEJAVNOSTIH

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

Datum začetka uporabe: 10.02.2024

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

(1) Ta uredba ureja:

- vire ionizirajočega sevanja (v nadaljnjem besedilu: viri sevanja), za katere ni treba priglasiti namere o njihovi uporabi, ter s temi viri sevanja povezane majhne količine radioaktivnih snovi ali nizke specifične aktivnosti, s katerimi niso presežene ravni izvzetja, in način ravnanja z viri sevanja, ki so izvzeti iz nadzora po zakonu, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost;
- sevalne dejavnosti, ki jih ni treba priglasiti;
- merila za razvrščanje posameznih del v okviru izvajanja sevalnih dejavnosti, pri katerih se uporabljajo odprti viri sevanja;
- merila za določitev visokoaktivnih in nevarnih virov sevanja;
- merila sprejemljivosti za uporabo predmetov splošne rabe;
- ravni opustitve in merila za opustitev nadzora, na podlagi katerih se lahko opusti nadzor nad radioaktivnimi snovmi;
- merila in pogoje za razvrstitev dejavnosti, za katere je potrebna registracija sevalne dejavnosti;
- sevalne dejavnosti, za izvajanje katerih je treba pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti;

- vrste virov sevanja, ki jih je treba pred uporabo le vpisati v register virov sevanja;
- vrste virov sevanja, za katere je treba pred uporabo pridobiti dovoljenje za uporabo;
- merila za razvrščanje objektov med sevalne objekte in manj pomembne sevalne objekte;
- radioaktivne snovi, za katere veljajo ukrepi fizičnega varovanja;
- merila za časovno veljavnost dovoljenj za izvajanje sevalne dejavnosti, registracije sevalne dejavnosti, uporabo vira sevanja in obratovanje sevalnega ali jedrskega objekta ter
- posamezne vrednosti specifičnih aktivnosti za izvzetje ali opustitev nadzora umetnih in naravnih radionuklidov, vrednosti za visokoaktivne vire, vrednosti za nevarne vire ter količine jedrskih snovi za prevažanje, ki so določene v prilogi, ki je sestavni del te uredbe.

(2) S to uredbo se v pravni red Republike Slovenije prenaša [Direktiva Sveta 2013/59/Euratom](#) z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi [direktiv 89/618/Euratom](#), [90/641/Euratom](#), [96/29/Euratom](#), [97/43/Euratom](#) in [2003/122/Euratom](#) (UL L št. 13 z dne 17. 1. 2014, str. 1), zadnjič popravljena s Popravkom [Direktive Sveta 2013/59/Euratom](#) z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi [direktiv 89/618/Euratom](#), [90/641/Euratom](#), [96/29/Euratom](#), [97/43/Euratom](#) in [2003/122/Euratom](#) (UL L št. 72 z dne 17. 3. 2016, str. 69).

(3) Ta uredba se izda ob upoštevanju postopka informiranja v skladu z [Direktivo \(EU\) 2015/1535](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (kodificirano besedilo) (UL L št. 241 z dne 17. 9. 2015, str. 1).

(4) Ta uredba se izvaja v skladu z [Uredbo \(EU\) 2019/515](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi [Uredbe \(ES\) št. 764/2008](#) (UL L št. 91 z dne 29. 3. 2019, str. 1.).

2. člen

(izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo:

1. distributer predmetov splošne rabe, ki niso proizvedeni v Republiki Sloveniji, je podjetje, ki kot prvo v distribucijski verigi predmete splošne rabe da na trg Republike Slovenije;
2. hitrost doze je časovni odvod ustrezne doze (absorbirane, ekvivalentne, efektivne, predvidene ekvivalentne, predvidene efektivne) ali njenih ekvivalentov (okoliški, smerni, osebni) in pomeni spremembo doze v enoti časa. Enota je Gy/s ali Sv/s;
3. nevaren vir sevanja je vir sevanja, ki lahko povzroči trajne poškodbe oseb, ki bi ravnale z njim ter ob tem ne bi upoštevale ukrepov varnosti in varovanja. Nevarni vir sevanja je določen v tabeli 5 priloge te uredbe. Za določitev kategorije nevarnega vira sevanja se uporablja trenutna aktivnost;
4. pristojni organ je upravni organ, ki izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali registracijo sevalne dejavnosti, kot določa zakon, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost;

5. proizvajalec predmetov splošne rabe je podjetje, ki izdeluje premete splošne rabe, oziroma druga oseba, ki se s svojo firmo, blagovnim znakom ali drugim znakom razlikovanja na predmetu splošne rabe predstavlja kot njegov proizvajalec. Za proizvajalca se štejejo tudi uvoznik in distributer predmetov splošne rabe, ki ni proizvedeno v Republiki Sloveniji, predstavništvo proizvajalca v Republiki Sloveniji ali katera koli druga oseba, ki daje videz, da je proizvajalec, s tem da predmet splošne rabe označi s svojim imenom, blagovno znamko ali drugim znakom razlikovanja;
6. radiotoksičnost je toksičnost zaradi ionizirajočega sevanja radionuklida in njegovih potomcev, ki se je vgradil v človekovo telo. Radiotoksičnost je povezana tako z radioaktivnimi lastnostmi radionuklida kot s fizikalnimi in kemičnimi lastnostmi elementa ter njegovo presnovo v telesu ali organu, v katerega se vgradi;
7. specifična aktivnost je aktivnost snovi, deljena z maso ali prostornino snovi, enota je Bq/kg, Bq/m³ ali Bq/l;
8. zmerne količine materiala so količine materiala, ki so velikostnega reda ene tone letno za posamezni objekt.

II. PRIGLASITEV NAMERE O IZVAJANJU SEVALNE DEJAVNOSTI IN POGOJI ZA IZVZETJE

3. člen

(merila za izvzetje radioaktivnih snovi)

Radioaktivna snov se šteje za izvzeto in priglasitev namere zanjo ni potrebna, če sevalna dejavnost vključuje:

- radioaktivne snovi, katerih celotna aktivnost posameznega umetnega radionuklida v snovi ne presega ravni izvzetja, določene v tretjem stolpcu tabele 3 iz priloge te uredbe, ali
- radioaktivne snovi, v katerih specifična aktivnost posameznega umetnega radionuklida v snovi ne presega specifične aktivnosti, določene v tabeli 1 iz priloge te uredbe, za naravne radionuklide pa tiste, ki je določena v tabeli 2 iz priloge te uredbe.

4. člen

(izvzetje radioaktivnih snovi glede na njihove količine)

(1) Za dejavnosti, ki vključujejo majhne količine radioaktivnih snovi ali nizke specifične aktivnosti, primerljive z vrednostmi za izvzetje iz tabel 1, 2 ali 3 iz priloge te uredbe, se šteje, da je dejavnost sama po sebi varna.

(2) V dejavnostih, v katerih so količine radioaktivnih snovi ali njihova specifična aktivnost nižje od vrednosti za izvzetje iz tabele 1, 2 in 3 iz priloge te uredbe, se šteje, da je tveganje za posameznike zaradi izpostavljenosti sevanjem tako majhno, da ni potrebe po nadzoru pristojnega organa.

(3) V primeru zmernih količin materiala se za namen izvzetja za vrednosti specifičnih aktivnosti namesto vrednosti iz tabele 1 iz priloge te uredbe uporabljajo vrednosti za specifično aktivnost iz drugega stolpca tabele 3 iz priloge te uredbe.

(4) Vrednosti iz tretjega stolpca iz tabele 3 priloge te uredbe veljajo za celoten inventar radioaktivnih snovi, ki jih v katerem koli trenutku poseduje oseba ali podjetje. Pristojni organ lahko te vrednosti uporablja tudi za manjše enote ali pakete, na primer za izvzetje prevoza ali skladiščenja izvzetih predmetov splošne rabe, če so izpolnjena splošna merila za izvzetje iz zakona, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost.

5. člen

(posebni primeri izvzetja radioaktivnih snovi)

(1) Za radionuklide, ki jih tabeli 1 in 3 iz priloge te uredbe ne vsebujeta, pristojni organ ravni izvzetja za aktivnosti in specifične aktivnosti določi tako, da za njihove ravni izvzetja prevzame ravni izvzetja tistih radionuklidov iz tabel 1 in 3 iz priloge te uredbe, ki so po radiotoksičnosti najbolj podobni tem radionuklidom.

(2) Radionuklidi se po radiotoksičnosti razvrščajo v naslednje skupine:

- prva skupina: raven izvzetja $\leq 10^4$ Bq;
- druga skupina: 10^4 Bq < raven izvzetja $\leq 10^5$ Bq;
- tretja skupina: 10^5 Bq < raven izvzetja $\leq 10^6$ Bq;
- četrta skupina: 10^6 Bq < raven izvzetja $\leq 10^7$ Bq in
- peta skupina: raven izvzetja $>10^7$ Bq.

(3) Kadar izvajanje sevalne dejavnosti vključuje materiale z različnimi umetnimi radionuklidi, je pogoj za izvzetje izpolnjen, če za radionuklide v radioaktivni snovi velja vsaj eden izmed naslednjih pogojev:

ali

pri čemer je:

- A(i) aktivnost posameznega radionuklida,
- IVA(i) raven izvzetja za aktivnost posameznega radionuklida,
- KA(i) specifična aktivnost radionuklida in
- IVKA(i) raven izvzetja za specifično aktivnost posameznega radionuklida.

(4) Kadar ni mogoče drugače, se pogoj iz prejšnjega odstavka preveri na podlagi najboljših ocen sestave zmesi radionuklidov.

(5) Vrednosti v tabeli 2 iz priloge te uredbe veljajo posamezno za vsak radionuklid predhodnik.

6. člen

(merila sprejemljivosti za uporabo predmetov splošne rabe)

(1) Pristojni organ mora v postopku izdaje dovoljenja za uvoz ali proizvodnjo predmetov splošne rabe, katerih predvidena uporaba lahko pomeni novo vrsto sevalne dejavnosti, preveriti, ali:

- zasnova predmeta splošne rabe upravičuje njegovo predvideno uporabo;
- zasnova predmeta splošne rabe zagotavlja kar se da majhno izpostavljenost:
 - a) pri normalni uporabi,
 - b) zaradi posledic napačne uporabe in
 - c) na najnižjo možno raven ob naključni izpostavljenosti;
- je predmet splošne rabe zasnovan tako, da izpolnjuje merila za izvzetje iz zakona, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, in aktivnost radionuklida v predmetu splošne rabe ne presega vrednosti iz tretjega stolpca iz tabele 3 priloge te uredbe;
- je že tipsko odobren in ne zahteva posebnih previdnostnih ukrepov pri končnem odlaganju po prenehanju uporabe;
- je proizvod ustrezno označen in je za potrošnika pripravljena ustrezna dokumentacija z navodili za pravilno uporabo in odlaganje po uporabi.

(2) V postopku iz prejšnjega odstavka lahko pristojni organ določi tudi pogoje glede tehničnih in fizikalnih značilnosti predmeta splošne rabe.

(3) Za predmete splošne rabe, ki vsebujejo radionuklid Th-232, se uporablja vrednost izvzetja 10^4 Bq.

6.a člen

(informiranje potrošnika)

(1) Proizvajalec ali distributer predmetov splošne rabe mora zagotoviti, da je na vsakem predmetu splošne rabe in na maloprodajni embalaži na vidnem mestu pritrjena nalepka s čitljivo napisanimi naslednjimi podatki:

- da predmet splošne rabe vsebuje radioaktivne snovi z navedbo posameznih radionuklidov in njihovih aktivnosti;
- da je uporabo predmeta splošne rabe odobril pristojni upravni organ;
- o zahtevanih ali priporočenih možnostih za recikliranje ali odlaganje.

Če je predmet splošne rabe premajhen ali ga iz drugega razloga ni mogoče označiti na opisani način, ga je treba označiti z nalepko, veliko, kot to omogočajo okoliščine.

(2) Proizvajalec ali distributer predmetov splošne rabe mora zagotoviti jasne in ustrezne informacije ter navodila za vsak predmet splošne rabe o:

- pravilni namestitvi, uporabi in vzdrževanju predmeta splošne rabe;
- servisiranju in popravilu;
- radionuklidih, ki jih vsebuje predmet splošne rabe, in njihovih aktivnostih na določen datum;
- hitrosti doz med normalno uporabo ter med servisiranjem in popravilom;
- zahtevane ali priporočene načine recikliranja ali odlaganja.

(3) Proizvajalec ali distributer predmetov splošne rabe zagotovi trgovcem na drobno ustrezne informacije o varnosti ter navodila za transport in skladiščenje predmetov splošne rabe.

7. člen

(posebni primeri sprejemljivosti predmetov splošne rabe na podlagi ocene varstva pred sevanji)

Če v predmetu splošne rabe aktivnost radionuklida presega vrednosti iz tretjega stolpca iz tabele 3 priloge te uredbe, je proizvodnja ali uvoz takih predmetov upravičena le, če iz ocene varstva pred sevanji sledi, da posameznik iz prebivalstva med normalno uporabo ne bo prejel doze, večje od reda velikosti 10 μ Sv na leto in med izrednim dogodkom večje od 1 mSv na leto, ob predpostavki, da je verjetnost nesreče manj kot 0,01 na leto. Ocena varstva pred sevanji se izdelava v postopku ocene upravičenosti.

8. člen

(uporaba predmetov splošne rabe, ki vsebuje radionuklide in se že uporabljajo)

Za predmete splošne rabe, ki vsebujejo dodane radionuklide in se že uporabljajo, za njih pa nikoli ni bila narejena ocena upravičenosti po zakonu, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, mora pristojni organ presoditi o upravičenosti njihove nadaljnje uporabe, javnost opozoriti na morebitna tveganja, objaviti priporočene načine ravnanja s takšnimi predmeti in prebivalcem, ki jih imajo v lasti, omogočiti njihovo zbiranje in s tem zagotoviti varno nadaljnje ravnanje s takimi predmeti.

9. člen

(razredi dela za odprte vire sevanja)

(1) Za namen priglasitve namere in izdaje dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti z uporabo odprtega vira sevanja se dela v okviru izvajanja teh sevalnih dejavnosti razvrstijo v tri razrede, in sicer glede na:

- vrsto radionuklida,

- maksimalno skupno aktivnost, s katero se ravna v katerem koli času, in
- način opravljanja dela z odprtim virom sevanja.

(2) Posamezno delo v okviru izvajanja sevalnih dejavnosti z uporabo odprtega vira sevanja se razvrsti v posamezni razred na podlagi vrednosti za maksimalno skupno aktivnost, s katero se ravna v katerem koli času po naslednji tabeli:

	Razred dela v okviru izvajanja sevalne dejavnosti z uporabo odprtega vira sevanja		
	III	II	I
Maksimalna skupna aktivnost (A), s katero se ravna v katerem koli času	A ≤ 10-kratna raven izvzetja*	10-kratna raven izvzetja < A ≤ 10.000-kratna raven izvzetja*	A > 10.000-kratna raven izvzetja*

*Aktivnost iz tretjega stolpca tabele 3 iz priloge te uredbe

(3) Omejitev maksimalne skupne aktivnosti odprtega vira sevanja iz tabele za razvrščanje dela v okviru izvajanja sevalnih dejavnosti z uporabo odprtega vira sevanja iz prejšnjega odstavka je treba glede na način opravljanja dela z odprtim virom sevanja pomnožiti z naslednjimi faktorji:

- 100-krat za shranjevanje,
- 10-krat za zelo preprosto delo s tekočinami (npr. razredčevanje osnovnih tekočin),
- 1-krat za običajno delo s kemikalijami (npr. standardni kemijski postopki),
- 0,1-krat za kompleksno delo s tekočinami in delo s snovmi, pri katerem delci lahko pridejo v zrak in je predpisana uporaba zaščitnih sredstev.

III. RAZVRSTITEV DEJAVNOSTI IN VIROV SEVANJA

10. člen

(merila in pogoji za razvrstitev dejavnosti, za katere je potrebna registracija sevalne dejavnosti)

(1) Registracija je potrebna za sevalne dejavnosti, pri katerih so izpolnjeni naslednji pogoji:

- delavci niso razvrščeni med poklicno izpostavljene delavce,
- celotno tveganje sevalne dejavnosti je majhno glede na merila v predpisu, ki določa vsebino ocene varstva pred sevanji, in
- ukrepi varstva pred sevanji niso odvisni od prostora uporabe in shrambe virov sevanja.

(2) Določbe za registracijo iz prejšnjega odstavka se ne uporabljajo za sevalne dejavnosti v zdravstvu in veterinarstvu.

11. člen

(izvzetje na podlagi ocene varstva pred sevanji)

(1) Ne glede na prejšnji člen registracija ali dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ni potrebno, če so aktivnosti ali specifične aktivnosti radioaktivnih snovi iz tabel 1, 2 ali 3 iz priloge te uredbe presežene, vendar se v postopku priglasitve dejavnosti ali vira sevanja na podlagi ocene varstva pred sevanji ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za izvzetje iz zakona, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, in zaradi izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja:

- nobenega delavca zaradi tega ni treba obravnavati kot izpostavljenega;
- pri uporabi umetnih radionuklidov efektivna doza, ki naj bi jo predvidoma prejel posameznik iz prebivalstva zaradi izvzete dejavnosti, ne bo večja od reda velikosti 10 μ Sv na leto in
- zaradi naravnih radionuklidov, ki nastajajo zaradi izvzete dejavnosti, in ob upoštevanju prevladujočega sevanja iz okolja iz naravnih virov sevanja dodatna doza za posameznika iz prebivalstva ne bo večja od 1 mSv na leto. Pri oceni doz za posameznike iz prebivalstva se upoštevajo tako poti izpostavljenosti prek atmosferskih ali tekočinskih izpustov kot poti, ki izhajajo iz odlaganja ali predelave trdnih ostankov.

(2) Z radioaktivnimi snovmi iz prejšnjega odstavka je treba po prenehanju uporabe ravnati tako, kot je predvideno v oceni varstva pred sevanji.

12. člen

(dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti)

(1) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti je treba pridobiti za:

1. upravljanje in razgradnjo sevalnega ali jedrskega objekta;
2. namerno dodajanje radioaktivnih snovi pri proizvodnji in izdelovanju predmetov splošne rabe ali zdravil ter uvoz ali izvoz takega predmeta ali zdravila;
3. namerno dajanje radioaktivnih snovi osebam v zdravstvene namene;
4. namerno dajanje radioaktivnih snovi živalim za namen veterinarskega pregleda, zdravljenja ali raziskav, če to vpliva na izpostavljenost;
5. uporabo rentgenskih naprav, virov sevanja in pospeševalnikov delcev, razen elektronskih mikroskopov;
6. odlaganje, predelavo ali ponovno uporabo radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi in izvirajo iz uporabe virov sevanja ali izvajanja sevalnih dejavnosti po zakonu, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, za njih pa se pristojni organ ni odločil, da se ne obravnavajo več po zakonu, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost;
7. dejavnosti, pri katerih so značilni precejšnji plinski ali tekočinski izpusti radioaktivnih snovi v okolje;
8. mešanje radioaktivnih in neradioaktivnih snovi za njihovo ponovno uporabo ali predelavo;

9. prevažanje jedrskih snovi;
10. prevažanje radioaktivnih snovi;
11. opravljanje tehničnih pregledov virov sevanja;
12. upravljanje zračnih in vesoljskih plovil, v katerih člani letalske posadke lahko prejmejo letne efektivne doze zaradi kozmičnega sevanja, večje od 6 mSv;
13. vzdrževanje, proizvodnjo, servisiranje, umerjanje ali druga podobna dela, ki se izvajajo pri virih sevanja, če to ni vključeno v izvajanje dejavnosti iz prejšnjih točk tega odstavka;
14. odstranitev (demontažo), vzdrževanje in servisiranje ionizacijskih javljalnikov požara, pri katerem se posega v vir sevanja;
15. **(črtana).**

(2) Ne glede na prejšnji odstavek ni treba pridobiti dovoljenja za:

1. dejavnost, katere izvajanja ni treba priglasiti po zakonu, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost;
2. dejavnost, pri kateri se uporabljajo radioaktivne snovi iz 3., 4., 5. in 11. člena te uredbe;
3. dejavnosti, za katere je dovolj registracija iz 10. člena te uredbe;
4. prevažanje radioaktivnih snovi, katerih aktivnost ne presega aktivnosti za kategorijo 2 iz tabele 5 iz priloge te uredbe;
5. prevažanje jedrskih snovi, katerih količina ne presega vrednosti, določenih v tabeli 6 iz priloge te uredbe;
6. uporabo ionizacijskih javljalnikov požara, ki izpolnjujejo pogoje za uporabo ionizacijskih javljalnikov požara iz predpisa, ki ureja uporabo virov sevanja in izvajanje sevalne dejavnosti;
7. delo v nadzorovanem območju, ki ga izvaja zunanji izvajalec, za katerega je odgovoren imetnik dovoljenja in ima v oceni varstva pred sevanji opredeljeno delo v nadzorovanem območju, ki ga izvaja zunanji izvajalec.

(3) Če imetnik dovoljenja v oceni varstva pred sevanji nima opredeljenega dela, ki ga bo izvajal zunanji izvajalec, mora izvajalec del v nadzorovanem območju ne glede na 7. točko prejšnjega odstavka pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, če iz ocene varstva pred sevanji izhaja, da bi posamezni delavci lahko prejeli efektivno dozo, ki presega mejno dozo za posameznika iz prebivalstva.

(4) Če gre za sevalno dejavnost prevažanja radioaktivnih snovi, lahko upravni organ iz 18. člena Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76 /17, 26/19, 172/21 in 18/23 – ZDU-1O) izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti po skrajšanem ugotovitvenem postopku, če je dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti za prevažanje radioaktivnih snovi predhodno že izdal drugi organ iz navedenega člena zakona. V skrajšanem ugotovitvenem postopku upravni organ presoja, ali vrsta radioaktivnih snovi in način izvajanja sevalne dejavnosti iz predhodno izdanega dovoljenja ustreza sevalni dejavnosti, za katero se izdaja dovoljenje.

13. člen

(opustitev nadzora)

(1) Pristojni upravni organ dovoli opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo, ki izvira iz dejavnosti, ki je pod nadzorom po zakonu, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, če specifična aktivnost trdnega materiala, namenjenega za ponovno uporabo, predelavo, običajno odlaganje ali sežiganje, ne presega vrednosti iz drugega stolpca tabel 1 ali 2 iz priloge te uredbe.

(2) Za radioaktivno snov, ki vsebuje več umetnih radionuklidov, se dovoli opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo, če je izpolnjen naslednji pogoj:

,

pri čemer je K_{Ai} specifična aktivnost in OVK_{Ai} raven specifične aktivnosti posameznega radionuklida, ki ga vsebuje radioaktivna snov, pod katero se opusti nadzor.

(3) Za radionuklide, ki jih tabeli 1 in 2 iz priloge te uredbe ne vsebujeta, ravni opustitve nadzora na zahtevo imetnika dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti določi pristojni organ tako, da za njihove ravni opustitve prevzame ravni opustitve tistih radionuklidov iz tabele 1 ali 2 iz priloge te uredbe, ki so po radiotoksičnosti najbolj podobni tem radionuklidom. Vrednosti v tabeli 2 iz priloge te uredbe veljajo posamezno za vsak radionuklid predhodnik v razpadni verigi in ne kot utežena vsota iz prejšnjega odstavka.

(4) Pristojni organ lahko v postopku opustitve nadzora nad radioaktivno snovjo za posebne materiale ali materiale, ki izvirajo iz posebnih vrst dejavnosti ali specifičnih poti izpostavljenosti, določi vrednosti, ki so višje od tistih v tabeli 1 ali 2 iz priloge te uredbe, če so izpolnjena splošna merila za opustitev nadzora iz zakona, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, in merila za izvzetje iz 11. člena te uredbe.

14. člen

(posebni primer opustitve)

(1) Če gre za opustitev nadzora nad materiali, ki vsebujejo naravno prisotne radionuklide, nastale med izvajanjem dovoljenih sevalnih dejavnosti, v katerih so se naravni radionuklidi predelovali zaradi njihovih radioaktivnih, cepljivih ali oplodnih lastnosti, je treba ne glede na to uredbo pri odločanju upoštevati merila za izvzetje iz druge alineje prvega odstavka 11. člena te uredbe za umetne radionuklide.

(2) Če gre za uporabo zaprtih virov sevanja, lahko pristojni upravni organ dovoli opustitev nadzora nad njimi, če je aktivnost zaprtega vira sevanja nižja kot aktivnost iz tretjega stolpca tabele 3 iz priloge te uredbe.

15. člen

(evidence o opustitvi)

O opustitvi nadzora nad radioaktivnimi snovmi mora izvajalec sevalne dejavnosti ali uporabnik vira sevanja najmanj dve leti po opustitvi nadzora voditi evidenco, ki vsebuje najmanj podatke o dnevu opustitve nadzora, količini radioaktivnih snovi in načinu ravnanja po opustitvi nadzora nad radioaktivnimi snovmi.

16. člen

(dovoljenje za uporabo vira sevanja in vpis vira sevanja v register virov sevanja)

(1) Dovoljenje za uporabo vira sevanja je treba pridobiti za:

1. visokoaktivni vir sevanja, katerega aktivnost je določena v tabeli 4 iz priloge te uredbe, vključno z vsebnikom, če je narejen iz osiromašenega urana;
2. rentgensko napravo, če je njena najvišja napetost večja od 160 kV in iz ocene varstva pred sevanji izhaja, da je tveganje sevalne dejavnosti veliko po predpisu, ki ureja vsebino ocene varstva pred sevanji;
3. pospeševalnik delcev;
4. odprti vir sevanja, katerega aktivnost presega raven izvzetja iz tretjega stolpca tabele 3 iz priloge te uredbe.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je treba za vire sevanja, ki se uporabljajo v zdravstvene ali veterinarske namene, pridobiti dovoljenje za uporabo vira sevanja, razen za kalibracijske vire, katerih aktivnost ne presega vrednosti, določenih v tabeli 4 iz priloge te uredbe.

(3) Vir sevanja, ki ga je treba pred uporabo treba le vpisati v register virov sevanja, je vir sevanja, ki ne dosega meril iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Ob spremembah pri viru sevanja je treba pred njegovo ponovno uporabo znova pridobiti dovoljenje za uporabo vira sevanja ali vpisati spremembe pri viru sevanja v register virov sevanja, če:

1. gre za poseg ali spremembo pri viru sevanja, ki lahko vpliva na pogoje varstva pred sevanji, kot so določeni v oceni varstva pred sevanji;
2. se vir sevanja, ki se uporablja kot nepremični vir, premesti v drug prostor istega objekta ali v drug objekt, če iz ocene varstva pred sevanji izhaja, da prostor uporabe pomembno vpliva na ukrepe varstva pred sevanji, ali
3. je bila na rentgenski napravi zamenjana rentgenska cev, razen za rentgenske naprave, za katere je proizvajalec v tehnični dokumentaciji predvidel rutinsko menjavanje rentgenske cevi, ki jo izvede uporabnik te naprave in je takšna menjava cevi opredeljena v oceni varstva pred sevanji.

IV. MERILA ZA RAZVRŠČANJE OBJEKTOV

17. člen

(vrste objektov)

(1) Objekt se razvrsti med sevalne objekte, če se v njem:

1. proizvajajo ali obdelujejo radioaktivne snovi, pri čemer je mogoče, da bi to povzročilo čezmerno izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva;
2. uporabljajo viri sevanja za obsevanje predmetov ali živil z visokimi hitrostmi doz, ki bi pod nekaterimi nenadzorovanimi pogoji uporabe lahko povzročile deterministične učinke na ljudeh;
3. uporablja pospeševalnik, ki pospešuje delce na energijo, višjo od 25 MeV.

(2) Objekt se razvrsti med manj pomembne sevalne objekte, če se v njem uporablja:

1. radioterapevtska naprava;
2. odprti vir sevanja pri delih z odprtimi viri sevanja, ki so razvrščeni v I. ali II. razred v skladu z 9. členom te uredbe;
3. pospeševalnik, ki pospešuje delce na energijo največ 25 MeV;
4. eden ali več zaprtih virov sevanja, ki na razdalji enega metra brez zaščite povzročajo hitrost doze, večjo od 1 Sv/h.

V. MERILA ZA DOBO VELJAVNOSTI DOVOLJENJ IN REGISTRACIJE

18. člen

(trajanje veljavnosti dovoljenj in registracije in vložitev vloge za podaljšanje)

(1) Pri odločitvi o trajanju veljavnosti dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti se upoštevajo predvsem podatki iz ocene varstva pred sevanji.

(2) Ob prvi izdaji dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti se to dovoljenje izda za največ pet let.

(3) Veljavnost registracije sevalne dejavnosti se izda za 10 let.

(4) Pri odločitvi o obdobju veljavnosti dovoljenja za uporabo vira sevanja se upoštevajo predvsem podatki iz ocene varstva pred sevanji, priporočena življenjska doba vira sevanja, ki jo določi proizvajalec vira sevanja, aktivnost vira sevanja, če gre za visokoaktivni vir sevanja ali nevaren vir sevanja, in podatki iz programa radioloških posegov, če gre za izpostavljenost v zdravstvene namene.

(5) Pri odločitvi o obdobju obratovanja sevalnega ali jedrskega objekta se upoštevajo predvsem podatki iz varnostnega poročila.

(6) Vloga za podaljšanje dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali dovoljenja za uporabo vira sevanja se lahko vloži pri pristojnem organu, vendar ne prej kot dva meseca pred iztekom veljavnosti dovoljenja.

VI. UKREPI FIZIČNEGA VAROVANJA VIROV SEVANJA

19. člen

(fizično varovanje radioaktivnih snovi)

(1) Za nevarne vire sevanja kategorije 1, določene v tabeli 5 iz priloge te uredbe, je treba izvajati ukrepe fizičnega varovanja po predpisih, ki urejajo fizično varovanje jedrskih objektov, jedrskih in radioaktivnih snovi ter prevozov jedrskih snovi.

(2) Ukrepe fizičnega varovanja iz prejšnjega odstavka je treba izvajati tudi, če so v objektu nevarni viri sevanja z različnimi radionuklidi, katerih vsota kvocientov med aktivnostjo posameznega radionuklida in vrednostmi, določenimi v tabeli 5 priloge te uredbe, je večja od 1.

VII. KONČNI DOLOČBI

20. člen

(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve te uredbe se preneha uporabljati Uredba o sevalnih dejavnostih (Uradni list RS, št. 8/17 in 76/17 – ZVISJV-1).

21. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

[Priloga: Vrednosti aktivnosti](#)